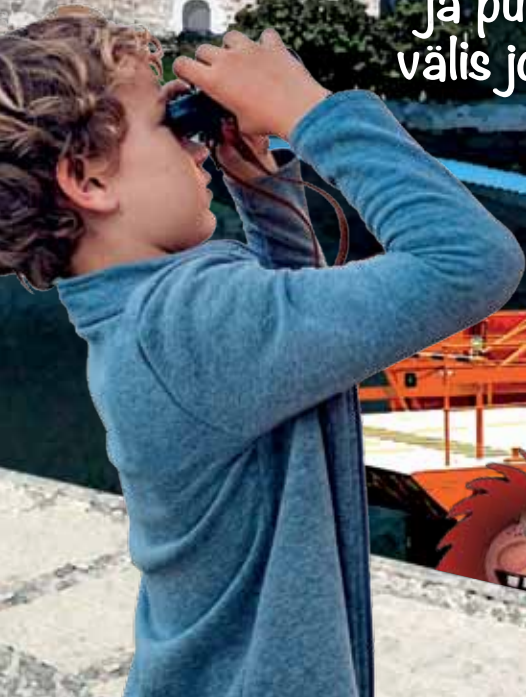

Takaisin etusivulle

TURKKU seikkailu

The title 'TURKKU seikkailu' is written in large, red, rounded letters. The letters 'U', 'R', 'K', and 'U' are particularly large and feature white rabbits sitting on them. The rabbits are positioned as if they are riding along the top of the letters. The word 'seikkailu' is written in a smaller, red, rounded font below 'TURKKU'.

Tutkimus-
reissu
täl pual,
tois pual
ja puales
välis jokke

Tuula Merisuo-Storm • Rauli Storm

TURKU-seikkailu

Täl pual, tois pual ja puales välis jokke

Aurajoki, Aurajoki, Föli

Qwenselin talo,
Apteekkimuseo

Kirjasto

Föri, Kakolanmäki

Puolalanmäki,
Taidemuseo

Tuomiokirkko

Kupittaaapuisto

Biologinen museo

Tähtitorninmäki,
Käsityöläismuseo

Turun linna

Forum Marinum

Aboa Vetus

Turku-seikkailu vie lapset tutkimusretkelle useisiin jännittäviin paikkoihin Turussa. Näissä tarkkasilmäiset lapset näkevät sellaisiakin asioita, joita aikuiset eivät ehkä heti huomaa.

Kirjan sivuilla seikkailee lasten kanssa pikuruisia kavereita. Niiden hassut tutkimusretket tapahtuvat samoilla paikoilla kuin lasten löytöretket. Ne pyytävät lasten apua paikkoihin liittyvien pulmien selvittelyssä.

Kirjassa on monta reittiä, joissa tutustutaan erilaisiin kohteisiin. *Aikuiset voivat lukea* reitillä kuljettaessa siihen liittyvää tekstiä lapsille. Aina välillä *pysähtytään tekemään paikkaan liittyviä tehtäviä*. Niitä lapset voivat tehdä itse tai aikuisen kanssa yhdessä.

Kirjaan piirretyillä reiteillä voi käydä, missä järjestyksessä tahansa. Mikä niistä voisi olla lasten mielestä kaikkein hauskin tai jännittävin?

Painaminen: Gosmo Print, Turku 2022

ISBN 978-952-9816-903

9 789529 816903

Agricola-kustannus Oy

Puolalanmäki

Olet varmaan huomannut, että Turussa on paljon mäkiä. Kaupunki on rakennettu seitsemälle kukkulalle, aivan niin kuin paljon, paljon, paljon vanhempi Rooma Italiassa. Joku onkin arvellut, että roomalaiset olisivat rakentaneet Turun kaupunginkin. Tämä ei kuitenkaan ole totta, vaikka se olisikin hienoa!

Nyt ollaan taas *tois pual jokke*. Puolalanmäki on aivan keskellä kaupunkia. Sen päällä oleva kivinen rakennus on *Taidemuseo*. Kun tulet keskustaan Auransillalta päin, näet jo kaukaa tämän komean kivilinnan.

Ennen kuin menet sisälle Taidemuseoon, tee tutkimusretki talon ympäri. Aloita kierros talon vasemmalta puolelta!

Talon ympärillä on monenlaisia jännittäviä juttuja. Etsi seuraavan sivun kuvissa olevia asioita talon ympäristöstä. Osan löydät helposti, mutta joidenkin löytäminen voi olla vähän vaikeampaa.

Pikkukaverit

Kirjan sivuilla olevat pienet kaverit kysyvät sinulta kaikenlaisia hassuja asioita. Vastaa rastittamalla oikeat vastausruudut tai laittamalla numeroita ruutuihin.

Mieti toisten lasten tai aikuisten kanssa, mitä tehtäviä meidän pikkuruisten kaveriemme voisi olla vaikea selvittää. Mitkä tehtävät taas voisivat olla niille helpompia kuin meille? (Olisiko ehkä siivistä apua?)

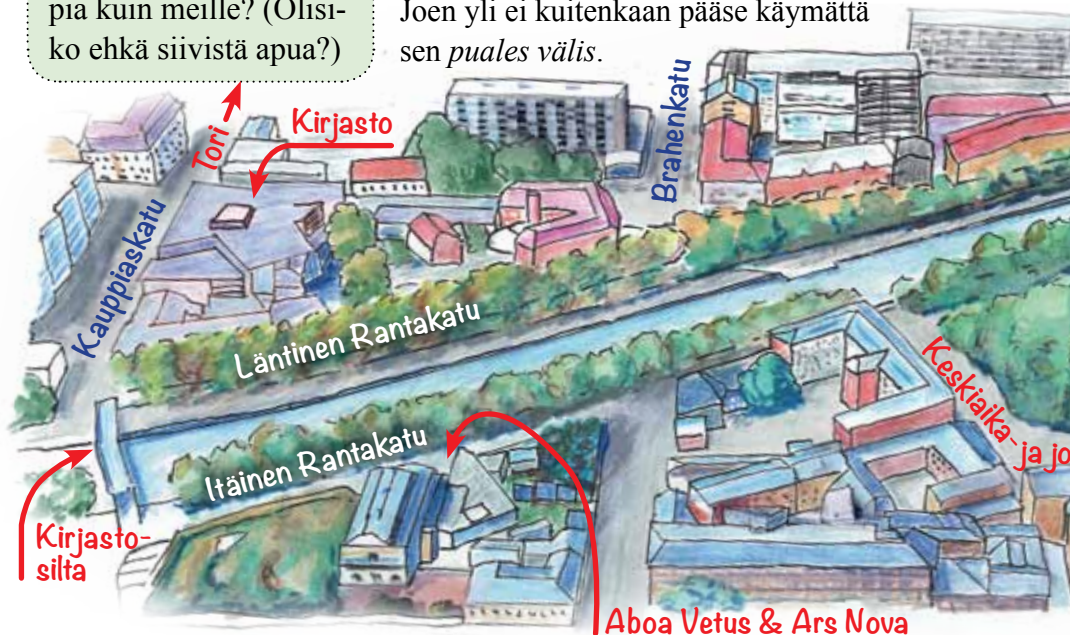
Aurajoki

Turun sydän on Aurajoki, joka virtaa kaupungin keskustan halki merelle asti. Joen yli kulkee monta siltaa ja Föri-niminen lautta.

Turussa kävijät ihmettelevät usein, mitä ihmettä turkulaiset tarkoittavat, kun he sanovat, että joku paikka on *täl pual jokke* tai *tois pual jokke*.

Selitys on yksinkertainen. *Täl puol jokke* ollaan, kun ollaan samalla puolella kuin Turun tuomiokirkko. Voit tarkistaa asian helposti, koska kirkon korkea torni näkyy kauas. Kun ollaan Aurajoen vastakkaisella puolella, ollaan *tois pual jokke*. Sielläkin käydään monessa paikassa tämän kirjan kanssa.

Joen yli ei kuitenkaan pääse käymättä sen *puales välis*.

Täl puol jokke on
se puoli, missä on
Tuomiokirkko.
Näetkö sen tornin?

Siis pä sinunkin kannattaa lähteä
kävelyllle Aurajoen rantaan. Siellä
näet paljon turkulaisia, isoja ja
pieniä. Kuulet myös hassua Turun
murretta. Ellet ymmärrä ihmisten
puhetta, kysy: KUI SÄÄ NOI
SANOSIT? Se tarkoittaa: Miksi
sanoit noin, tai yksinkertaisem-
min: MITÄ!
Mitä kaikkea muuta siellä näet-
kään?

Uskotko, että minä olen
nähtynyt joen rannalla nämä
kaikki? Mitkä sinä näet?
Rastita ne!

Sateenvarjo

Penkki

Lokki

Kissa

Laiva

Rattaat

Polkupyörä

Ankkuri

Koira

Hevonen

Kun kuljet Aurajoen rantaa aivan kaupungin keskustassa, näet sillan, jossa on suuret, kiviset pylväät. Se on *Auransilta*.

Kuinka monta lippua tänään liehuu sillalla? Mitä lippuja ne ovat?

Suomi

EU

Turku

Missä on tämä ovi?

Sillan molemmissa päissä on isot pylväät. Mitä niiden yläosassa on?

Mitkä näistä mah-tuisivat kulkemaan sillan alta? Rastita!

Qwenselin talo

Lähellä Auransiltaa, *tois pual jokke* on vanha, punainen puutalo. Sillä on hieno nimi: Qwenselin talo! Talossa on myös *Apteekkimuseo*. Seuraa kadussa olevia nuolia talon pihalle. Siellä on museon ovi.

Kun tulet sisään Qwenselin taloon, näet seinällä ison kuvan. Siinä on Pippingin perhe. He asuivat kauan sitten tässä talossa. Katso heidän vaatteitaan. Huomaatko, että lapsilla on aivan samanlaiset vaatteet kuin aikuisilla?

Kirjoita, **kuinka monta** lasta kuvassa on!

Katso vielä lasikaappia vihreän seinän edessä. Siellä on lasipurkki. Mikä eläin on lasipurkissa?

sammakko alligaattori käärme lepakko

Talon *eteisessä* on erikoinen keinutuoli. Siihen mahtuu kaksi ihmistä istumaan yhtä aikaa.

Kuinkahan monta meitä pikkuruusia kavereita siihen mahtuu keinumaan?

Seuraavaksi tullaan talon **saliiin**. Katso huoneen seiniä. Ne on kokonaan peitetty maa-
lauksilla. Mitä kuvissa on?
Nurkassa on kaakeliuuni,
jolla salia lämmitettiin.

Minkä värinen salin
kaakeliuuni on? Laita
rasti oikean värin päälle!

Makuukamarissa on hieno
sänky, jossa on pyöreä katos.
Eikö olisi ihana nukkua
siinä! Perheen vauvaa varten
on kehto ja syöttötuoli.
Katso tarkasti syöttötuolin
takana olevaa *taulua*.

Uskoisitko, että siinä oleva
kuva on ommeltu hiuksista?
Hiuksista tehtiin myös koru-
ja. Jos käyt Turun linnassa,
voit nähdä niitä siellä.

Minkä värinen makuuhuo-
neen kaakeliuuni on? Laita
rasti oikean värin päälle!

Sitten tullaan **lastenkamariin**.
Soitin, jota tyttö soittaa on sitra.

Kuinka monta
nukkeä näet
lastenhuo-
neessa?

Minkä värinen lasten-
huoneen kaakeliuuni
on? Laita rasti oikean
värin päälle!

Seuraava huone on *rouvan kamari*. Muistatko, kuinka leveä hame perheen äidillä oli? Naiset käyttivät siihen aikaan usein vieläkin leveämpiä hameita. Ne tarvitsivat paljon tilaa. Siksi nojatuoli on näin leveä.

Miten hän mahtui ovesta sisään?

Hmmm

Minkä värinen rouvan huoneen kaakeliuuni on? Laita rasti oikean värin päälle!

Isännän huoneessa on seinällä taulu.

Mitä taulussa on?

hevosia

kukkia

perhosia

lintuja

Minkä värinen isännän huoneen kaakeliuuni on? Laita rasti oikean värin päälle!

Kuinka monta vihreää kaakeliuunia talossa on?

Apteekin *laboratoriossa* on oudon näköisiä, isoja lasisia astioita. Niillä valmistettiin lääkkeitä.

Seuraavassa huoneessa, *decotoriossa* on seinällä puinen kaappi. Se on *matka-apteekki*, joka otettiin mukaan laivaan. Kun merimies sairastui pitkällä merimatalla, sieltä saatiin hänelle lääkettä. Merellähän ei oikeita apteekkeja ole!

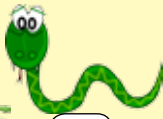

Tässä huoneessa on myös iso uuni. Sen päällä olevissa padoissa sulatettiin ja haudutettiin lääkeaineita.

Keskellä huonetta olevalla pitkällä pöydällä näet, miten tehtiin laasta-

reita. Lääkeainetta sulatettiin kangaspalan päälle. Sitten kankaasta leikattiin leikkurilla sopivan kokoisia paloja.

Huomaatko, mitä pöydällä olevassa lasipurkissa on?

kilpikonna sammakko käärme kala

Museon viimeisessä huoneessa on hyvä tuoksu. Siellä roikkuu kuivattuja kasveja. Monet niistä voivat olla sinullekin tuttuja. Niitä käytettiin lääkkeiden aineksina.

Seinän vierellä on laatikoita, joiden sisällä olevia kasveja voi haistella. Mikä tuoksu mielestäsi parhaalta?

kyyhky hiiri jänis kissa

Näetkö, mikä eläin lepäilee hyllyn päällä?

Kirjasto

Turun keskustassa kulkee joen yli kaksi kävelysiltaa. Jos tähystää Auransillalta Tuomiokirkon suuntaan, näkee *Kirjastosillan*. Toisella puolella on *Teatterisilta*. Näillä silloilla saa tepastella rauhassa, koska niihin eivät autot pääse huristelemaan.

Tois puolelta, lähellä Kirjastosiltaa on Turun pääkirjasto. Tepastele sillan päästä alkavaa Kauppiaskatua pitkin Linnankadulle asti. Siellä näet kirjaston leveät portaat.

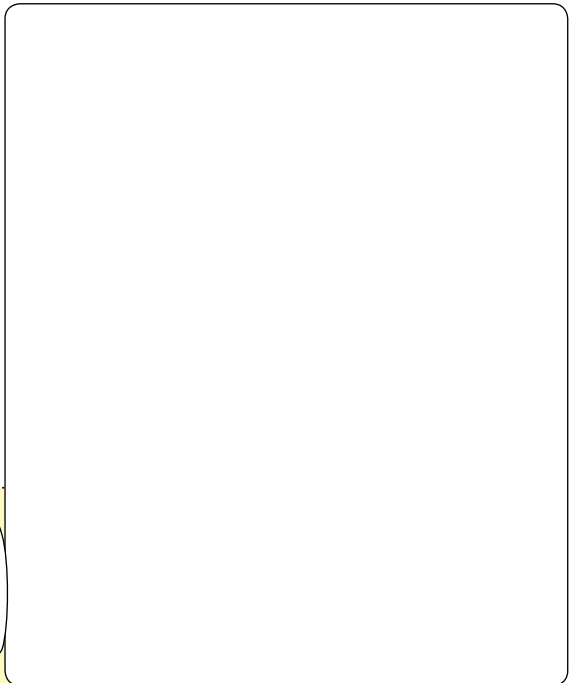
Kiipeä portaat ylös kirjaston ovelle! Kuinka monta porrasta kiipesit!

Astu ovesta sisään ja käänny oikealle. Sielläpäin on kirjaston *lastenosasto*. Suuntaa ensin sinne.

Huomaatko, että lastenosastolla on ikkunoita lattiassakin? Aika erikoista, vai kuinka? Ei taida teillä kotona olla lattiaikkunoita, vai onko? Kurkkaa sisään kaikista lattialla olevasta ikkunasta. Mitä siellä on?

Piirrä jostain ikkunasta kivoja asioita ruutuun.

Mene sitten takaisin alakertaan ja jatka tutkimusretkeä kirjaston vanhalle puolelle.

Matkan varrella näet isojen ikkunoiden vierellä paljon ihmisiä. He lukevat sanomalehtiä, opiskelevat ja kirjoittavat tietokoneella.

Jos näet hyllyissä sanomalehtiä, väritä tämä ruutu:

Kuinka monta pylvästä siinä on?

Astele vielä eteenpäin. Kohta oletkin jo kirjaston vanhalla puolella.

Kun tulet isoon kirjastosaliin, katso ylös. Kattossa on komea, pyöreä ikkuna ja sen ympärillä hienot pylvääät.

Jatka matkaa vanhan puolen ulko-oven luokse. Eteisessä on portaat oven molemmilla puolilla. Niitä pitkin pääsee kirjaston yläkertaan, musiikkiosastolle.

Portaiden alapäässä on iso patsas. Katso sitä tarkkaan!

Mitkä eläimet ovat patsaan jalkojen vierellä?

sammakot

hiiret

Mikä eläin on suihkulähteen päällä?

kettu

karhu

leijona

Mitä eläimiä on vesialtaan alapuolella?

oravia

kotkia

lohikäärmeitä

Mikä eläin tämä oikein on?

Mikä tämä toinen patsas sitten voisi olla?

Joen yli sinne tänne, sinne...

Hyvät matkustajat! Lautta lähtee.

Aurajoella liikkuu oranssi lautta. Kohta se tömäh-tää laiturisiin. Sitten lautan reunalla oleva puomi nousee, ja iso joukko ihmisiä tulee pois lautalta. Tämä on FÖRI!

Turkulaisten mielestä Föri on todella kiva kulkuneuvo. Se vie joka päivä aikuisia, lapsia, koiria, kissoja, lastenrattaita, polkupyöriä, reppuja, kasseja ja pusseja *joen tältä puolelt toiselt puolel* ja sitten taas *takaisin täl puäl jokke*. Siinä välissä se käy aina myös *puäl välis jokke*.

Älä lähre mihenkäs ennenku föri on kii kaijas ja puami ylhäl.

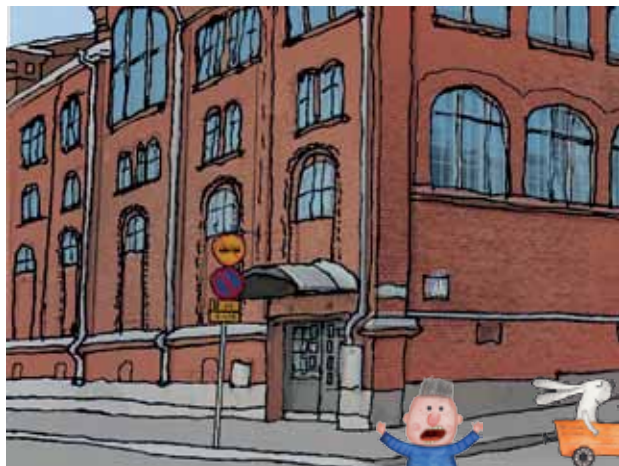
Älä poistu föriiltä ennen kuin se on kiinni laiturissa ja puomi on ylhäällä.

Förbudet att sliga av lärjan innan den lagt fill och bommen är upplyt.

Haluaisitko nyt käydä har-
rastamassa vähän liikun-
taa? Kadun toisella puo-
lalla on *Barkerin leikki-
puisto*. Siellä on komea
kiipei-lyteline ja muita
hauskoja välineitä.

Merkitse,
missä
välineessä
kävit!

Kakola

Tutkimusretki *tois pual jokkee* jatkuu.
Seuraavaksi lähdetään katsomaan synkkää
vankilaa, *Kakolaa*. Sen nimi tunnetaan
koko Suomessa. Tässä komeassa linnassa
asuivat ennen kaikkein pahamaineisimmat
rikolliset.

Jo ennen Kakolaa näet muutakin mielen-
kiintoista! Mene Förin laiturin lähellä ole-
van punaisen tiilirakennuksen kulmalle.
Taas tarvitaan tarkkoja silmiä! Tutki ensin
talon rannanpuoleista seinustaa!

Löydätkö tä-
män patsaan?
Merkitse rasti
ruutuun.

Kävele sitten talon vierellä mäkeä ylöspäin. Tutki taas tarkkaan talon seinää. Mitä löydät?

Jonain toisena päivänä voit jatkaa tutkimusmatkaa rantaa pitkin kohti Turun linnaa. Matkan varrelle on piilotettu monta muutakin pikkuruista patsasta. (Esimerkiksi kirjastosta saat **Piiloleikki**-esitteen, jossa kerrotaan niiden piilopaikoista.)

Nyt matka jatkuu koko ajan ylöspäin. Mene varovasti linnankadun yli. Sen toisella puolella on Funikulaarin lähtöpaikka. Sillä pääset ylös Kakolanmäelle.

Vai pääsetkö? Eikö Funikulaari toimi tänään? Voi, voi sitä on tapahtunut usein

ennenkin! Olisikoan syyllinen **Karttu Kapula**, joka yrittää estää sinun pääsysi ylös Kakolan komean linnan luokse?

Löydätkö nämä patsaat? Merkitse rasti löytämäsi patsaan ruutuun

Onko Karttu taas pysäyttänyt Funikulaarin?